

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120210066
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120210066.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Sv. C. XX/XXX, XXX XX R., t.č. vo výkone trestu ÚVV a ÚVTOS Košice, Floriánska 18, 041 42 Košice, proti žalovanému: Prešov Ferdo, s.r.o., IČO: 51 632 691, so sídlom Prešovská 30, 082 21 Veľký Šariš, o neúplnom podaní, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp.zn. 15Csp/61/2020-47 zo dňa 25.02.2021, takto

rozhodol:

Zrušuje sa uznesenie a vec sa vracia súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že:
„I. Podanie žalobcu vo veci samej doručené tunajšiemu súdu dňa 24.08.2020, odmieta.
II. Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“

Svoje rozhodnutie odôvodnil najmä tým, že z vyššie citovaných zákonných ustanovení jednoznačne vyplýva, že žaloba má okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať aj presné označenie žalovaného, a to ak je žalovaným právnická osoba jej názov alebo obchodné meno, adresa sídla a identifikačné číslo organizácie, ak je pridelené, opis rozhodujúcich skutočností, dôkazy a určitý, zrozumiteľný a vykonateľný petit. Ide o tak podstatné náležitosti žaloby, bez ktorých nie je možné pokračovať v konaní. Súd nemôže vo veci ďalej konať.

Vzhľadom na to, že podanie žalobcu neobsahuje všetky predpísané zákonné náležitosti, súd na základe uznesenia zo dňa 18.09.2020, č.k. 15Csp/61/2020-6 pod hrozbou odmietnutia žaloby vyzval žalobcu, aby svoju žalobu doplnil, čo však žalobca ani po predĺžení lehoty o 30 dní nesplnil, preto súd rozhodol v zmysle citovaných zákonných ustanovení tak, že podanie žalobcu doručené súdu 28.08.2020 odmietol. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 256 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie uznesenia ani na jeho zmenu.

3. Vo vzťahu k otázke, že vo veci nebola podaná žaloba spĺňajúca zákonom predpísané náležitosti odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o doplnenie a odstránenie väd žaloby, Ústavný súd SR judikoval, že výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (podľa ktorého bola žaloba v čase jej podania posudzovaná) musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy. Všeobecný súd musí tieto ustanovenia vykladať a používať v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov

občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 139/02 z 26. februára 2003; nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 154/08 z 24. septembra 2008).

4. Občiansky súdny poriadok, ako aj Civilný sporový poriadok umožňujú odmietnuť podanie, ktoré by mohlo byť svojim obsahom žalobou, len vtedy, ak pre nedostatky nemožno v konaní pokračovať, napr. ak nie je zistiteľný návrh na rozhodnutie vo veci samej. V danej veci o takýto prípad nejde. Z návrhu, ako aj z jeho doplnenia je zrejmé, čoho sa žalobca domáha, t.j. v oboch návrhoch je uvedený jasný a zrozumiteľný petít. Z doplnenia návrhu na vydanie platobného rozkazu ako aj z priložených dôkazov je zrejmé, že žalobca sa domáha zaplatenia žalovanej sumy titulom bezdôvodného obohatenia vo výške 4.250,- eur s príslušenstvom. Súdu prvej inštancie z týchto návrhov bolo jasné, čoho sa žalobca domáha a aj na akom právnom základe. Bolo by príliš formalistické a v rozpore s ústavným právom na súdnu ochranu, ak by súd odmietol podanie a nezačal vo veci konať napriek tomu, že na základe podaného návrhu vie o čom má konať a rozhodovať, i keď návrh neobsahuje široko rozsiahle opísanie rozhodujúcich skutočností do posledných detailov. Takýmto postupom by bol strane zamedzený prístup k spravodlivosti a bolo by jej odňaté jej ústavné právo na súdnu ochranu. Navyše v súvislosti s označením žalovaného, žalobca uviedol IČO žalovaného (pozri čl. 53 spisu) a ktorého označenie je jasné.

5. Právo na prístup k súdu môže na druhej strane podliehať rôznym procesnoprávnym obmedzeniam a formalitám (ako napríklad legislatívne upravenie náležitosti žaloby), avšak iba pri zachovaní jeho podstaty a pri rešpektovaní primeranosti obmedzenia, aby nedošlo k odopretiu práva na prístup k súdu do takej miery, že by bol narušený jeho účel. Okrem uvedených kritérií je nevyhnutné, aby konkrétne obmedzenie sledovalo legitímny cieľ, t.j. aby nebolo svojvoľné (rozsudok ESLP vo veci Ashingdane proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 28.05.1985).

6. Súd by mal skúmať žalobu len po stránke formálnej, t.j. či obsahuje predpísané náležitosti, nie aj správnosť ich obsahu, teda či je skutkový stav dostatočne presne a jasne opísaný, či sú označené a predložené dostatočné dôkazy a pod. Tieto veci sú predmetom konania vo veci samej, pričom neunesenie dôkazného bremena má za následok neúspech v spore.

Pokiaľ ide o doplnenie a odstránenie väd žaloby, Ústavný súd SR judikoval, že výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 OSP musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Všeobecný súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP).

Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 OSP). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 139/02 z 26. februára 2003; nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 154/08 z 24. septembra 2008). Sám Občiansky súdny poriadok to vyjadruje tak, že umožňuje zastaviť konanie podľa § 43 ods. 2 len vtedy, ak v konaní nemožno pre nedostatky žaloby pokračovať. Pokračovať v konaní chápeme v tomto zmysle ako možnosť súdu konať a rozhodovať bez zásadnejších prekážok, akými sú neodstrániteľné nedostatky žalôb. Pri zastavení konania musí ísť o prekážky pre akýkoľvek ďalší postup všeobecného súdu, napríklad zo žaloby nie je zistiteľný návrh na rozhodnutie vo veci samej (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. IV. ÚS 1/02 z 26. septembra 2002).

7. Podľa judikatúry sa za vadný postup súdu, ktorým možno účastníkovi odňať možnosť konať pred súdom považuje aj odmietnutie podania, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, hoci pre také rozhodnutie neboli splnené podmienky, pretože sa takým rozhodnutím bráni žalobcovi v realizácii procesného práva domáhať sa ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené na súde (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. februára 2012, sp. zn. 4 Cdo 144/2011).

8. Právo na prístup k súdu je nevyhnutnou podmienkou, aby sme vôbec mohli hovoriť o práve na spravodlivý proces, čím predstavuje jeho imanentnú súčasť. Samotné právo na prístup k súdu síce *expressis verbis* neupravuje ani Ústava SR ani Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), čo však neznamená, že jeho existenciu nemožno implicitne vyvodiť v zmysle premisy „ak nie je proces, nemôže byť ani spravodlivý“.

9. Implicitná povaha práva na prístup k súdu však nemení nič na jeho zásadnosti (bližšie pozri MOLEK, P.: Právo na spravodlivý proces. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 76.), čo Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) deklaroval napríklad v rozsudku Golder proti Spojenému kráľovstvu, v ktorom vyložil jeho význam nasledovne: „Bolo by nemysliteľné, aby článok 6 ods. 1 Dohovoru detailne popisoval procesné záruky poskytované stranám prebiehajúceho sporu a aby primárne nechránil to, čo samo o sebe umožňuje mať prospech práve z týchto záruk, teda prístup k súdu. Zásady spravodlivosti, verejnosti a rýchlosti súdneho konania totiž nemajú žiadnu hodnotu, ak žiadne konanie neprebíha. Ak zhrnieme tieto vyslovené úvahy, dospejeme k záveru, že právo na prístup k súdu tvorí esenciálny prvok práva na spravodlivý proces“ (rozsudok ESLP vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 21.02.1975, sťažnosť č. 4451/70, § 35-36).

10. Existenciu práva na prístup k súdu akceptuje aj právna doktrína, ktorá uzatvára, že ak hlavným zmyslom a účelom článku 6 ods. 1 Dohovoru je dosiahnutie spravodlivého súdneho procesu, potom by bolo priamo v rozpore s tým zabránenie vôbec vzniku súdneho procesu. Zamedzením prístupu k súdu by sa vlastne nemohol naplniť ani hlavný zmysel (účel) práva na spravodlivý súdny proces, ktorým je súdna ochrana práva. V tomto zmysle potom právo na spravodlivý súdny proces obsahuje dve integrálne súčasti, ktoré sú vzájomne späté a podmienené, a to právo na prístup k súdu a právo na spravodlivé súdne konanie (SVÁK, J.: Ochrana ľudských práv v troch zväzkoch. II. zväzok. Bratislava: EUROKÓDEX, s.r.o. a Paneurópska vysoká škola, 2011, s. 10.).

11. So zreteľom na uvedené, za stavu, ak odvolací súd nenašiel žiadnu vadu podania, ktorá by mala za následok nemožnosť pokračovať v konaní (§ 129 ods. 3 CSP), odvolací súd zrušil uznesenie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP). Po vrátení veci súd prvej inštancie vec meritórne prejedná, avšak toto kasačné rozhodnutie nemá vplyv na výsledok rozhodnutia vo veci samej.

12. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).